

DISSERTATIO ACADEMICA,
ANIMADVERSIONES NONNULLAS IN ILIA-
DIS HOMERICÆ XVIII: 509 — 541.
SISTENS,

Quam

Conf. Amplisf. Fac. Philos. Reg. Acad. Aboënsf.

PRÆSIDE

Mag. JOHANNE BONSDORFF,

REG. ACAD. BIBLIOTHECARIO,

PRO LAUREA

Publico examini modeste offert

FREDRICUS WILHELMUS PIPPING,

Stipend. Bilmarkianus, Borea-Fenno,

In Ædibus Scholæ Cathedr. die XVII. Jun. MDCCCV.
Horis p. m. confv.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIANIS.

7

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Negandum quamvis non sit, HOMERUM, etiam quoad stili perspicuitatem, Poëtarum esse Principem, omnique ævo, præsertim nostro, in Divis Ejus carminibus illustrandis & ad naturalem suum, temporis injuria haud raro commaculatum, nitorem restituendis, summa elaborasse ingenia; frustra tamen aliquis, aut bonum nunquam dormitasse HOMERUM, aut omnem in scriptis suis ambiguitatem, Interpretum diligentia & acumine remotam esse, contenderet. Ut enim taceamus, Vatis hujus Divini *Ἰσμεα*, & phantasiæ suæ quasi exundationem, haud levem in poëmatibus Ejus interpretandis facessere remoram; ipsa lingua, plurium sæculorum serie emortua, subsidiorumque Hermeneuticorum, Criticorum puta & Historicorum, nondum sublata & nunquam fortassis penitus tollenda penuria, ansam præbere videntur suspicandi, vel feris nepotibus, sua hac in re exercendi ingenia, patere amplissimum campum. Cave tamen credas, nos ideo Veterum & Recentiorum parvi æstimare labores & studia; Semper enim

”Est quadam prodire tenus, si non datur ultra.”

Locorum vero, quibus voce quasi subrauca, præter consuetudinem, cecinerit optimus modulator HOMERUS, illustrius, ambiguitatis nomine, vix dabitur exemplum, quam est illud,

A

quod

quod Il. XVIII. v. 509—541. occurrit. Licet namque in Poëtica illa clypei Achillei, a Vulcano, Diæorum artifice, mirifica & Divina prorsus arte excossi, descriptione, felici adeo Poëta versatus sit successu, ut tabulam stilo sculptorio exarasse, non litteras nudas memoriæ tradidisse, haud quidem injuria sentias; imaginem tamen urbis obfesse, Ejusdem Vulcani artificio, scuto laudato insculptam, tanta l. c. delineatam videbis ambiguitate, ut mirum non sit, inde ab antiquissimis temporibus, de genuino loci hujus Homericæ sensu disputasse Interpretes.

Hinc, specimen quoddam Academicum edituri, inanem aggressi nobis non videmur operam, si diversis Virorum Clarissimorum interpretandi periculis recensendis & dijudicandis, nostras, licet pertenuis, applicuerimus vires. Quodli autem opus nostrum arrogantie juvenilis odorem spirare censeat Lector; nos quidem, vestigiis aliorum inhærentes, cogitata eorum examinare, iisque rite perpenſis nostrum qualecunque superstruere judicium, fatius duxisse & convenientius, quam novam quandam & antea minus calcatam viam ingrediendi & nubes captandi studio, sine duce errare & in errores graviores forsan irruere, sciat: Atque certo nobis spondemus, institutum nostrum, Legentium æquitate & benevolentia facile iri excusatum.

En igitur, quem explicabimus, locum:

- V. 509. ἡ τὴν δ' ἔτερον πόλιν ἀμφὶ δὺς στρατοὶ εἶατο λαῶν,
 ἡ τευχέσι λαμπρομένοισι Διχὰ δὲ σφίσις ἠνδραῖε Βοίῃη,
 ἡ ἢ διαπραΰσειν, ἢ ἀνδιχὰ πάντα δασασθαι,
 ἡ κτησίην, ὅσπην πτολιεθρον ἐπηρατον ἐντος εὐργει.
 ἡ οἱ δ' οὐπὼ πειθόντο, λοχῶ δ' ὑπεθάρησοντο·
 ἡ τειχὸς μὲν ῥ' ἀλοχοὶ τε φίλαι καὶ νηπία τέκνα
 515. ἡ ῥῆνατ', εὐφροσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς εἶχε γῆρας·

ἡ σι.

- "οἱ δ' ἴσαν· ἤρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Πέλλας Ἀθηναίης,
 "ἀμφὶ χρυσεῖω, χρυσεῖα δὲ εἵματα εἶδη,
 "κάλω καὶ μεγάλῳ συν τευχέσῳ ὥς τε θῖω περ,
 "ἀμφὶς ἀρίζηλόν· λαοὶ δ' ὑπολιζόμενοι ἦσαν.
 520. "οἱ δ' ὅτε δὴ εἴκονον, ὅθι σφισιν εἴκε λοχῆσαι,
 "ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρόμος ἐν παντεσσι βοτοσίῳ,
 "ἐνθ' ἄρα τογ' ἴξοντ', εἰλυμένοι αἰδοπι χαλκῷ.
 "τοῖσι δ' ἐπεὶτ' ἀπανευθεῖ δῶα σκοποὶ εἶατο λαῶν,
 "δραγμένοι ὅπποτε μῆλα ἰδοῖατο καὶ ἔλικας βους.
 525. "οἱ δὲ ταχέα προγενοῖντο, δῶα δ' ἄμ' ἔποντο νομῆες,
 "τέρπαμενοι συριγῆσι· δόλον δ' οὐτὶ προνοήσαν.
 "οἱ μὲν τὰ προΐδοντες ἐπεδραμον, ὡκα δ' ἐπεῖτα
 "ταμνοντ' ἀμφὶ βῶων ἀγέλας καὶ πάρα κλάα
 "ἀργεννῶν οἴων· κτεῖνον δ' ἐπὶ μῆλοβοτήρας.
 530. "οἱ δ' ὥς οὖν ἐπυθάντο πολὺν κελᾶδον παρὰ βουσίῳ,
 "εἰρᾶων προπαρῶντε καθήμενοι, αὐτίκ' εἴθ' ἰππῶν
 "βᾶντες ἀεσσιποδῶν μετεκείαθον, ἀψα δ' ἴκοντο.
 "στήσανμενοι δ' ἐμαχόντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὀχθῆας,
 "βαλλὼν δ' ἀλλήλους χαλκίχρησιν ἐγχείησιν.
 535. "ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοῖμος ὀμίλειον, ἐν δ' ὄλοη Κῆρ,
 "ἄλλον ζῶων ἐχούσα νεοτάτον, ἄλλον αὐτόν,
 "ἄλλον τεθνηῶτα κατὰ μόθον ἔλκε ποδοῖν·
 "εἴμα δ' ἐχ' ἀμφ' ὀμοῖσι δαφνοῖνον αἵματι φῶτων.
 "ὀμίλειον δ', ὥστε ζῶοι βροτοὶ, ἠδ' ἐμαχόντο,
 540. "νεκρούς τ' ἀλλήλων ἐρῶν κατατεθνηῶτας."

Totam hanc rēsim, magna omnino, a filio Homérico alias abhorrente, ambiguitate laborare, quemque, vel summa attentione legentem, facile daturum confidimus. Omnem vero obscuritatem, ex vago & indeterminato vocabulorum quorundam, imprimis vero pronominis οἱ (v. 513. seqq. occurrentis) usu, repetendam esse, fatis testantur, qui in sensu loci nostri constituendo defudarunt, longe quamvis invicem dissentientes, Interpretes. Cum enim Poëta, initio loci hujus ve-

xati, mentionem faciat duorum exercituum, qui castra sua juxta unam eandemque collocaverant urbem, nihilque, unde certo, quinam exercitus hi fuerint, aut quem in finem urbem illam circumdederint, conicere liceret, adjungat; magna & perdifficilis inter sagacissimos Interpretes, utrum *αἱ* illi *exercitus* ambo hostiles fuerint, an alter obsidentium, alter vero oppidanorum, exorta est controversia, eoque magis agitata, quod certo statui possit, loci nostri interpretationem, & ad quænam subjecta, pronomina illa in contextu frequenter recurrentia, sint referenda, ex hac quidem magnam partem pendere quæstione. Celeberr. DAMM a), KÖPPEN b), & qui *Hujus* Commentarios in HOMERUM altera vice edidit HEINRICH c), locum ita interpretantur, ut exercituum, qui circa urbem castra posuerant, alterum fuisse hostilem, urbem obsidendi animo appulsum, alterum oppidanorum, se suaque defendendi consilio urbe egressorum, significatum voluerit Poëta; in eaque interpretatione Veterum quosdam, PORPHYRIO d) laudatos, minime vero probatos, qui exercituum alterum civibus fuisse *amicum* (*Φίλιον των ενδον*), alterum *hostilem*, statuunt, certo respectu sibi habent præeuntes. Quamvis vero negandum non sit, vocabula *εἶατο ἀμφὶ πόλιν*, proprie quidem obsidionem non indigitare, sed tantum, exercitus illos, castris ante urbem locatis, in armis confedissee, significare, eoque ex argumento, minime impeditam, saltem ge-
nia

- a) Vide DAMM *Novum Lexicon Græcum Etymologicum & Reale*, Berol. 1765. p. 961.
 b) V. Erklärende Anmerkungen zum Homér, von J. H. J. KÖPPEN.
 c) V. Libri nota b) supra cit. edit. 2am Hannov. 1804, Vol. V. p. 157. — Forsan inter hos etiam numerandus est Voss (Homeri Iliás. Altona 1793. 8:o), licet dubiam adeo hujus loci versionem dederit, ut incertum prope sit, cujusnam sententiæ partibus adflet. Quantum tamen nos intelligere potuimus, idem cum KÖPPEN cet. facit.
 d) In Libro *ζητημάτων ὁμηρικῶν* VII.ο.

mō linguæ non repugnantem, esse conjecturam, alterum exercitum, ipso forsan ex oppido fuisse egressum; nulla tamen cum Celeberrimi viri opinionis fux ceterum protulerint argumenta, auctoritate eorum, licet haud quidem obscura, eo minus cæca fide acquiescendum esse judicamus, quo certius sit, notionem *circumfedi* & *cingendi*, quam verbo ημαι, particule αμφι adjuncto, competere omnes concedunt, ipso sensu, commode, & salvo (imo imperante, ut mox videbimus) contextu, ad *obsidionem* transferri. In eorum itaque partes transire non dubitamus, qui contrariam tuendo sententiam, duos illos a Poëta commemoratos exercitus, nonnisi de hostili, in duas, urbem communibus viribus obsidendi gratia, divisiones constituto, intelligendos esse autumant. Præterquam enim quod Veterum non minus quam Recentiorum Interpretum auctoritate communita quoque sit hæc interpretatio e), suam in ipso textu reservatam habet probabilitatem & vindicias. Licet namque verba διχα δε σφισιν ηδανε βελη (v. 510), Celeberrimo KÖPPEN ad alterutrum a Poëta commemoratorum referre placeat exercituum, eoque ex capite pronomen illud σφισιν, utpote indeterminate satis adhibitum, pro τω μεν sc. στρατω, sive τοις δε explicare; haud facile tamen quisquam nobis persuadebit, linguæ rationes hanc permit-

e) Inter præcos longe eminet PORPHYRIUS, qui l. c. variis Antiquorum de genuino loci Homericæ sensu expositionibus enarratis, vestigia *Alexandri Cotyænsis* consecutus, eam maxima probabilitatis specie commendatam censet explicationem, qua sæpius laudatos exercitus, obsidentes ambosuisse statuitur. Nec ab hac interpretatione differt, quam *Agallias Corcyæus* apud EUSTATHIUM (*παραβολαι εις την ομηρεν ιλιαδα*) tuetur. — Cum his vero, inter Recentiores, idem faciunt CLARKE (*Homeri Ilias cum annot.*, Vol. II. p. 175, ubi *Alexandri Cotyænsis* nuperrime laudata interpretatio, totidem ac apud PORPHYRIUM legitur verbis), HEYNE (*Homeri carmina cum brevi annot.*), POPE (*The Iliad of Homer, translated*), atque BARNESIUS (*Homeri Ilias & Odyssæa*).

mittere interpretationem. Si enim verum est, quod inter omnes constat, pronomen *σφεις*, nunquam de uno aut altero e numero duorum, sed ubique apud Auctores Græcos dualiter (sit venia verbo adhiberi; neque ex altera parte negari poterit, *duos illos exercitus*, quia bifarium *ἰνῆς* (*σφισιν*), urbem aut funditus (incendio forsan, quia *διαπερῆθω* & *διαπερηθῶ* eandem fere habent potestatem) evertendi, aut pacem ea conditione, ut dimidiam bonorum suorum partem ultro sibi traderent oppidani, ineundi, placuisset consilium, de exercitu hostili in duas partes diviso (*περὶ στρατεύματος εἰς δύο διηρημένε*, ut Scholiasta apud BARNESIUM habet), esse intelligendos. Lubenter namque assentimur PORPHYRIO, virisque Celeberr. CLARKE, BARNES, HEYNE, KÖPPEN & VOSS, qui verba modo allata *διχα δὲ σφισιν ἠνθῶνε Βελη* &c. ita interpretantur: hostes, urbem obsidione claudentes, duplici belli finiendi consilio inito, oppidanis, utrum dimidia fortunarum suarum parte hostibus tradita, obsidionem solutam vellet pacemque restitutam, an postulationi resistentes, urbem suam sine misericordia expugnatam & dirutam aspicere, decidendum reliquisse. Ut enim taceamus, talem cum urbe obsessā paciscendi morem apud antiquos, ut bene observat HEYNE, obtinuisse, neque probabile videri, copias obsidentium, licet bifariam consultantes, quoad consilium urbis oppugnandæ, ut POPE vult, fuisse dissentientes; verba, quæ mox sequuntur, *οἱ δ' ἔπω πειθόντρ*, haud obscure significant, pacis obtinendæ rationes oppidanis fuisse communicatas, ipsos autem, utpote viribus suis adhuc residuis confidentes, ad minas hostium imperterritos, aures, eorum non dedisse propositioni.

Quinam vero sint *οἱ λοχαὶ ὑποθρησσομένοι* (v. 513), utrum oppidani, an hostiles illi, de quibus hactenus disputavimus, exercitus, spinosa & implicata adeo est quæstio, ut vix ac ne vix quidem mirandum sit, Interpretes, in subjecto horum verborum definiendo (unde tamen totius loci Homeric

pen-

pendet interpretatio), maxime esse differentes. Celeberr. DAMM (in *Lex.* sub voce *λοχος*), affirmare non dubitat, infidias ab iis fuisse paratas, qui urbem amabilem obsidione circumclusam tenebant *f*). KÖPPEN autem, verba *λοχω ὑποθωρησσοντο* idem esse ac *προς λοχον ὑποθωρησσοντο* conjiciens, Oppidanos, nullis a se infidiis apparatus, contra eas tantum, quæ ab Oppugnantibus struerentur, & quarum mentionem factam esse putat v. 516. seqq., clam arma induisse, contendit. HEINRICH vero, novam & simul arduam, ut videtur, loci hujus interpretandi viam ingressus, infidias ab utraque parte, tam Oppidanorum, aras focosque contra hostium impetus defendentium, quam Oppugnantium, collocatas fuisse, eoque pacto verba *λοχω ὑποθωρησσοντο* (v. 513.) ad Oppidanos, ipsas vero infidias, inferius v. 16. seqq. descriptas, ad Obsidentes copias pertinere, existimat. — Ubi vero argumenta, quibus fidem conjecturis suis facere student laudati Interpretes, æqua perpendere voluerimus lance, longiori non opus erit demonstratione, contextum positionibus hisce maximopere esse adversantem, multoque magis probabilem eorum videri sententiam, qui verbis *λοχω ὑποθωρησσοντο* ad Oppidanos relatis, hos quidem infidiarum struendarum auctores habendos esse, ovesque & armenta Obsidentium, ab iisdem per infidias capta fuisse, statuunt *g*). Quum enim contextus, ex communi Interpretum calculo, in eo sit evidens, verba *οἱ δ' οὐπω πειθοντο*, nonnisi ad Oppidanos, dimidiam bonorum suorum partem Obsidentibus tradere recusantes, esse referenda; haud facile nobis quidem persuadere possumus, verba subsequencia *λοχω δ' ὑποθωρησσοντο*, aliud, quam quod proxime præceserat, respicere subjectum; inprimis cum ex insigni illo, qui inter v. v. 513—525 deprehenditur, nexu, fas sit colligere,
 ora-

f) Ab hac interpretatione non discrepat *Alexandri Cotyænsis* apud PORPHYRIUM l. c. Sed parum sibi constantem loci nostri esse Interpretem, ex eodem didicimus PORPHYRIO.

g) Hanc sententiam tuentur PORPHYRIUS, BARNES, CLARKE, VOSS, HEYNE & POPE.

orationis seriem maxime fore perturbatam, si vocabula sæpius commemorata *λοχῶ δ' ὑποδαρῆστοντο*, ad Obsidentes transferre volueris. Hinc neque refragatur KÖPPEN, eos, qui *clam sese armauerant*, fuisse Oppidanos. Contendente vero laudatissimo viro, *ὑποδαρῆσσειν λοχῶ* idem esse ac *πρὸς λοχὸν* (adversus insidias), profiteri non veremur, graviter hac interpretatione in textum Homericum esse peccatum. Ut enim silentio prætereamus, conjecturam suam nimis esse quæsitam, vulgaremque per *εἰς λοχὸν* explicationem, ad Græcissimum propius accedere, in oratione antecedenti, ne verbo quidem de insidiis ad urbem dolo oppugnandam struendis narratum. Quod si autem insidias quasdam sibi ponendas præfensissent Oppidani, seque ad easdem repellendas (ut KÖPPEN vult) armassent; quæritur: quomodo factum sit ut doli nihil metuentes, pecora sua extra urbem, sine firmiori, quam duorum Pastorum præsidio, emiserint potum? Quique factum sit, ut Pastores illi intrepide adeo & rerum suarum afflictarum oblitī, fistulis sese oblectantes, processerint? Quæ omnia, in Obsidentes melius quadrare, nemo non intelligit. — Quod vero ad conjecturam Celeb. HEINRICH attinet, eo loco habendam esse iudicamus, ut, contextu, qui nonnisi unius generis insidiarum mentionem facit, repugnante, nullam mereatur attentionem. Ubi enim, monente HEINRICH, *οἱ δὲ* v. v. 516, 520 & 527, de hostibus, insidias gregibus Oppidanorum struentibus, interpretandum sit; nos quidem non intelligimus, ubinam gentium, & quem in finem, insidiæ, ad quas hostibus struendas Oppidani sese armasse v. 513. dicuntur, tensæ erant, aut quomodo hæc explicatio cum iis, quæ v. 530 seqq. narratur, conciliari poterit. Si enim de Oppidanis, ut KÖPPEN & HEINRICH urgent, Poëta v. 531. loquitur, sponte oritur quæstio, num salva veritate dictum existimari queat, Oppidanos, *εἰραῶν προπαροῖθε*, licet in insidiis latuisse perhibeantur, confedisse? Idem valet de sequentibus *αὐτικ' ἐφ' ἰππων βαντες*. Quid enim equis opus erat in insidiis?

His igitur rationibus inducti, adferere non dubitamus, Ioci nostri contextum, eorum maxime favere partibus, qui verba *λαχῶ υποθωρησσαντο*, & ipsas a Poëta commemoratas infidias, ad urbis referunt Cives. Contendentibus vero adversariis *h*), plane improbable videri, hostes urbem oppugnantes, pecora in expeditione sua secum duxisse, indeque prono quasi fluere alveo, armenta, quibus infidiatum legimus, Oppidanis esse adjudicanda; restat, ut ex hac objectione paucis nosmet expediamus. Atque hoc quidem respectu univérse notandum est: a nostris moribus, ad antiquorum instituta minime esse concludendum. Licet namque ad fidem minime sit pronum, gentes antiquissimas, quoties bella vicinis suis aut peregrinis longeque a patria remotis nationibus inferrent, suos secum eduxisse greges *i*); ex iis tamen, quæ de oeconomia Græcorum bellica apud HOMERUM passim occurrunt, locis, colligere fas est, a Græca minime alienum fuisse consuetudine, pecora, quæ hostibus suis eripuissent, in præfentes & futuros usus, una cum castris suis promoveri, gentesque Græcanicas, sæviente bello Trojano, haud contemnendos, prope castra sua pavisse greges & armenta. Quoniam nempe apud HOMERUM, quoties de foedere pangendo, de exsequiis faciendis, de certamine instituendo, de conviviiis epulisque parandis, quid agatur, mentio semper boum, ovium, caprarum, equorum, suum, ceterorumque animalium, quibus ad hæc omnia rite peragenda opus erat, injiciatur; haud quidem injuria inde concludere licet, Græcos laudatos, magnam utique animalium, quæ hunc usum præstarent, in promptu habuisse copiam, neque absone adeo, ut KÖPPEN judicat, eos conjicere, qui armenta in loco nostro commemorata, *Obsidentibus* vindicant.

B

Ex

h) Cfr. KÖPPEN l. c.

i) Israëlitas terram Canaanæam armata manu occupaturos, armenta secum duxisse, longe alia est res.

Ex nostra itaque sententia, Poëta duos exercitus hostiles, qui urbem quandam obsidione cinxerant, in scuto Achillis depictos sistit, tabulamque illam & quæ ab utraque, tam Obsidentium, quam Obsessorum parte agerentur, hunc fere in modum ex suo ingenio complet: *Oppidanos* scilicet, ut hostibus, qui urbem, nisi dimidiam bonorum partem sibi concederent Cives, evertere minitati erant, detrimentum, quantum fieri posset, inferrent, ad insidias ovibus & armentis hostium fruendas applicuisse animum, eoque consilio, postquam uxoribus suis, liberis & senibus murorum reliquissent custodiam, ad fluvium, quo armenta sua potum ducere consueverant hostes, occulte, duobus speculatoribus, qui greges adventantes significarent, seorsim constitutis, confedis; *Obsidentes* vero, pecudibus suis, quæ paullo post aquatum venirent, illico direptis, & Pastoribus, nullas præsentientibus insidias, quin potius dulci fistularum concentu placide progredientibus, interceptis, ad magnum illum, qui sic quidem excitabatur, tumultum, dimisso concilio *k)*, præcipites, equis conscensis, advetos fuisse in auxilium, varioque & incerto Marte, gravem, ad fluminis ripas, cum Oppidanis insidiatoribus commisisse pugnam.

k) *Ερητων* sine dubio *concionem* Obsidentium spectat. Consultantibus scilicet Obsessoribus, quibus artibus Urbs evertenda esset, Oppidani greges Obsidentium, qui aquatum iverant, aggrediuntur.

